

DOBRODZIEJSTWO (1335) *sb n*

dobrodziejstwo (1323), **dobrodziestwo** (11), **dobrodziństwo** (1); *dobrodziejstwo* : *dobrodziestwo* *RejKup* (12 : 1), *BibRadz* (40 : 1), *Mącz* (61 : 1), *RejPos* (242 : 3), *RejPosWstaw* (16 : 1), *BudBib* (17 : 1), *BudNT* (1 : 1), *Calep* (6 : 1), *LatHar* (76 : 1); *dobrodziństwo* *Paprup* C4.

Wszystkie o jasne; -e- (129), -é- (4); -e- : -é- *MurzHist* (7 : 1), *SiebRozmyśl* (2 : 3).

sg N *dobrodziejstwo* (86). ◊ *G* *dobrodziejstwa* (254). ◊ *D* *dobrodziejstwu* (11). ◊ *A* *dobrodziejstwo* (229). ◊ *I* *dobrodziejstwem* (48); -em (4) *MurzHist*, *Mącz* (3); -ém (1) *KochPs*; -(e)m (43). ◊ *L* *dobrodziejstwie* (23). ◊ *pl N* *dobrodziejstwa* (109). ◊ *G* *dobrodziejstw* (96). ◊ *D* *dobrodziejstwam* (3) *RejPos* (2), *BibRadz*; *dobrodziejstwom* (2) *Mącz*, *SarnStat*. ◊ *A* *dobrodziejstwa* (405). ◊ *I* *dobrodziejstwy* (15). ◊ *L* *dobrodziejstwach* (13), *dobrodziejstwi(e)ch* (5); -ach *WróbŻółt*, *MurzHist*, *Leop*, *BibRadz* (2), *BiałKat*, *WujJud* (2), *NiemObr*, *LatHar* (2), *SiebRozmyśl*; -(e)ch *RejPs*, *RejZwierc* (2); -ach : -(e)ch *RejPos* (1 : 2); ~ -ach (9), -äch (2), -(a)ch (2); -ach *MurzHist*, *Leop*, *BiałKat*, *WujJud* (2), *NiemObr*, *LatHar*, *SiebRozmyśl*; -äch *RejPos*; -ach : -äch *BibRadz* (1 : 1).

Sł stp, *Cn* *notuje*, *Linde XVI i XVIII w*.

Dobry uczynek wyświadczony komuś, przysługa, pomoc, łaska; łaskawość; dobro; beneficium *Mącz*, *Calag*, *Calep*, *Cn*; *benefactum* *Mącz*, *Calep*, *Cn*; *meritum*, *officium* *Mącz*; *benevolentia*, *charitas* *Calep*; *promeritum* *Cn* (1335) : *Bowiem zły złości nie trąci/ Dobrodziejstwo iadem płáci. BierEz M3; Tedy lew bacząc dobrodziejstwo Przyzwolił ná to małżeństwo BierEz Pv, E, F2v, F4v, H4, P3, Q4; S tego więdz iż wdzięcznoştz dobrodziejstwa/ iest milému bogu wielmi przyjemná/ a zafie niewdzięcznoştz przykrá. OpecŻyw 64, 64, 68, 134v, 150, 151; ForCnR A3; PatKaz I 13v; PatKaz II 81 [2 r.]; PatKaz III 138; FalZioł +2v; Pytałgo też iedeⁿ czobyfie narichlej miedzi ludźmi ftarzało, odpowiedział dobrodziejstwo. BielŻyw 37; Daru iakiż kolwiek iest gdy bywa niewdzięczny niepoczytay go za dobrodziejstwo, ale za łup. BielŻyw 128, *nlb* 4, s. 72, 149; ya themv nyeverzą aby on zapamyanthał dobrodzycysthwa mego. LibLeg 7/98v, 6/190, 8/133, 10/63; [miły Panie] gdy im ty odtworzyłz rękę twoię wżytki lienaliczą dobrodziejstwa [bonitate]. WróbŻółt 103/28; Vmiłował on ná dewłfytko dobrotliwość zfprowadliwością/ á pełny dobrodziejstwa włfytki fprawy iego RejPs 47v; iż on nieodruci nikogo od dobrodziejstwa fwego RejPs 96, 23v, 25v, 31, 32v, 33v (95); A pamiętałziakos [!] ty mnie dżywnie namawiała [...] Dobrodzycystwa y niewołą kładacz mi przed oczy RejJóz H5, A5 [2 r.], A5v, G8v, I2v, M8, N8v; cy zle czynią/ ktorzy [Bogu] niedziekuia [...] ze wżiŃtkie⁸⁰ dobrodzycystwa iego/ nie chwala go SeklKat F2v, Yv; RejKup d2v, y2, aa5v, bb4, bb5v; możemy też z wálzycy rąk otrzymać dobrodzycystwo/ á w tim fie mądrości wálzey namniey nie vmnieyŃzy HistAl I4v; [wy mnisi] chwałę bożą y dobrodzycystwa KryŃtułowe dla fwego pożytkuŃye tłumili. KromRozm I A4, D3v, O3v; MurzHist A3v, Bv, Cv, F2, I2, L2v, S2; MurzNT 103v; Od tey [ewanjelijej] my też odŃtępować nyemamy/ chcemyli być vczęłtniki dobrodzycystwa páná KryŃtułowego. KromRozm II c3, e2v; KromRozm III B2v, K5; BielKom C5, D7, E4v, Gv, G4, G5; ZávłŃe ma to ná pámyęci myeć iż fynowi fwemu yełt oycem/ w czym nye ma mu tego dobrodzycystwa zbrányác ktore oycowi należy vczynić fynowi. GliczKsiąż Q3, L6v, N4, N8, Q2v; Dzyęk czynienie zá ty możne á hoyne dobrodzycystwa LubPs C marg, H4, L, N6, O5 [2 r.], S3v (41); Vpominay tełz/ áby ludzie tzeńto dobrodzycystwo mękę y Ńmierć Páná Iezu KryŃtá/ łobie rozmyłłali*

KrowObr 63v, 62, 108, 150, 189v; *RejWiz* 19, 50v, 77, 187, Dd4v; Teraz tedy Pánie ty ielśeś Bog: á mowiłeś do łługi twego ták wielkie dobrodzieyftwá [*tanta beneficia*] *Leop* 1.Par 17/26, *Esth* 9 arg, k. AAa, *Ps* 75 arg; Bo iefli dobrodzyeyftwá pánom odeymiecie/ Coż potym zá pociechy od nich odniefiecie. *RejZwierc* 35, 14; będąc wdzięcznym pámiętnikiem ná dobrodzieyftwá W. K. M. z uprzymey mey chuci záfłze dzięki czynię. *BibRadz* I *2. Tu ná tym mieyfcu názywa wonnołciámi dobrodzieyftwá Boże gdy ie w łobie czuiemy. *BibRadz* I 351a marg, I *2, 1.Reg 12 arg, 1.Par 17/26, 2.Par 35/26, *Ps* 75 arg (19); *OrzRozm* Iv; Pámiętay ná dobrodzieyftwo Krolá Lodwigá mego mężá/ że mafz łniego wielkie dobrodzieyftwo *BielKron* 303, 17v, 20v, 27v, 87, 103 (32); Non satis tibi gratias agere possum, pro tuis in me meritis, Nie yeft mie łto ábych tve dobrodzieyftwá mógl odłłżyc. *Mqcz* 218a; Cupio aliquos parare amicos beneficio meo, Rádá bych kilká przyiaciól nábyłá záchowánim y dobrodzieyftwem moyem. *Mqcz* 279c, 11c, 47b, 72a, 78d, 99d (37); Tákowěz dobrodzieyftwo ia wolny Polak/ dobrowolnie tobie niewolny Litwinie ofiáruię: które dobrodzieyftwo áżebyś tym wdzięczniěj ode mnie przyiáł/ obáčz niedołtátki łwoie/ á wielkie dołtátki moie *OrzQuin* Q4, N2v; Ale łnadź to dobrodzieyftwo Páńkie nam więtfzú łmiałóć czyni do złych wyłthępkow náłzych *RejAp* 31, AA4v, 32v, 34v, 36, 40v (11); ábowiem ták wiele dobrodzieyftwá ludziom dziáłá ten káždy/ kto okrutniki gubi/ á wykorzenia *GórnDworz* li3v, A3, li3v; Przykład o niewdzięczności człowieczy z dobrodzieyftw przyiętych. *HistRzym* 66, 67v, 68v; Dayże nam tedy náłz włzechmogący Pánie táká mysl [...] ábychmy vważywłzy thy łwięte á nieznołne dobrodzyeyftwá twoie/ przy tobie wiernie łtali *RejPos* 31; A ty dla kęłá nędznego dobrodzieyftwá łwiathá tego/ ábo człowieká nikczemnego [...] opułzczáłz Páná łwego *RejPos* 39, 16, 30, 61v, 146v marg, 185v (146); *RejPosWiecz*² 98v; Otóz dwoiákim dobrodzieyftwem nas ku łobie Pan przywodźić raczy *BiałKat* 198v, 113v [2 r.], 223v, 281; *BielSat* D4v; Záprawdęc dobrodzieyftwo nigdy przyrodzenia Nie odmieni *HistLan* F3v, F3v [2 r.], F4 [3 r.], F4v; iż łie łtáło wielkie y ołobliwe dobrodzieyftwo Ludzkiemu narodowi od Páná Bogá *KuczbKat* 30, 25, 35, 40 [2 r.], 185, 270; Są teź dobrodzieyftwá w nádzieię łowitego zyłku. *RejZwierc* Bv; pátrzay gdy Doktor chorego leczy/ tho iuź obiémá dobrodzieyftwo pożyteczne/ y Doktorowi bo pieniádze bierze/ y choremu bo zdrowie bierze *RejZwierc* 94v; Bo dáłz zwaycy mieczá/ dobrodzieyftwo iuź łzkodliwe iefli kogo vłieczye/ áłbo go teź vłieká *RejZwierc* 95v; to iefł práwe dobrodzieyftwo miedzy poćciwemi narody/ áby ieden drugiemu wiernie włzythkiego žyczyl *RejZwierc* 95v; Lew łie łáši/ igra/ głáłkác łie dopułci onemu po kim łáłkáwe á ochotne dobrodzieyftwo zna. *RejZwierc* 97; A ták to [*dać łakomcowi łady, łupieźcy pobory*] nie moźe być dobrem dobrodzieyftwem zwano. *RejZwierc* 97v; tákże y miełiác/ thákże y ziemiá rowno włzem dobrodzieyftwá łwoie łzáfuie. *RejZwierc* 132; Tákże człowiek poboźny zádluźyl łie Pánu/ wielki dlug wziáł od niego dobrodzieyftwá iego *RejZwierc* 167v; Káráć złołciwe wielkie dobrodzyeyftwo *RejZwierc* 226, 94, 95v, 97v, 100v, 140v (87); *BielSpr* 46; *KochMon* 31; *WujJud* 41v, 42, 47v, 92, 187v, 188v, 226; *WujJudConf* 222v, 227, 257; *RejPosWstaw* [21³]v, 22 [2 r.], 22v [2 r.], 44v, 110v, [110²]v; *RejPosRozpr* c; Biczem/ to iefł łkaránim/ bywa grad/ záś dobrodzieyftwem pogodny dełzcz. *BudBib* I 289a marg; Szalony mowi: Nie mam żadnego przyiacielá/ á nie mam żadnego pożytku z dobrodzieyftw łwoich [*bonis meis*] *BudBib Eccli* 20/17, I b4v, c3, 2.Par 32/25, 35/26, *Iob* 37/13, *Sap* 8/21, *Eccli* 29/11, 19, 2.Mach 9/26; vrząd łwoy Krolewłki y Coronę łpokoyną y cáłá/ od niego

wielkimi dobrodziejstwami pomnożoną rzeczy pośpolitey/ także oddał *BiałKaz* M3v, H, H2v, I3, K3, K4, L, M3; *BudNT przedm* a2; ale żeby złe ono naszym dobrodziejstwem było pokonane *CzechRozm* 241v, 205v, 241v; *KarnNap* B2, B2v, D4, D4v; Niech przeto będzie stoł Krześcijánki słowem Bożem poświęcony/ a niech nam przypomina Bogá dobrodziejstw tak wielkich sprawcę *ModrzBaz* 53, 29, 36v, [38]v, 53, 55 (12); *ModrzBazBud* ¶6v; Toć ją zaprawdę wielkie y dziwne Bołkiew łáfkáwości dobrodziejstwá *SkarJedn* 313, A5, 270, 375; *Oczko* [40]v; *Calag* 110a, 574a; Bo páńskie dobrodziejstwá ná czas wieczny łtoią. *KochPs* 199, 94, 98, 104, 115, 148 (12); [*Filip święty przywoził ludzi do Chrystusa*] przez cudá y wielkie dobrodziejstwá / nád choremi y włomnemi. *SkarŻyw* 385; Wielkimi cudy po śmierci słynął/ iednájąc ludziom silne v Bogá dobrodziejstwá *SkarŻyw* 593, 1, 25, 50, 70, 74 (29); *CzechEp* 288; Matka yemu dala pol grzebya y wżytkę swyerńocz za yego dobrodziejstwo yłz yá dochował ałz do łzmyerczy *ZapKości* 1584/67; *ReszHoz* 121; *ReszList* 164; Bądź pochwalon Pánie z tego/ dobrodziejstwá wielkiego *ArtKanc* A14, C18, D8v, E15 [2 r.], F6, Q18v (15); *BielRozm* 32; *PaprUp* C4; *ActReg* 57, 139; *Calep* 136a [2 r.]; *GostGospSieb* +2; *Phil* B, Bv, C2, D, F3; *Pyrhušie*/ dobrodziejstwá/ obrón oycá twégo *Górntroas* 47; *KochCn* B3v; O iákoż wdzięcznym nie być/ żeś łłuchał me próby/ Y w dobrodziejstwo mienił/ łłuzny gniew y groźby *GrabowSet* S4, B4v, C3, F4; *OrzJan* 67, 109; Dziękuje tobie [Boże]/ że co godziná ábo y chwilá nie przełtaiełz dobrodziejstw twoich ná mię wylewáć *LatHar* 27, +12, 12, 26, 48, 49 (53); niechciałem nie czynić/ áby dobrodziejstwo twoie nie było iáko z przymużenia/ ále z dobrej woley. *WujNT Philem* 14, s. 222, 346, 412, 2. *Cor* 1/15, 1. *Tim* 6/2, s. 836; przypátrzywłzy łie dobrze tego Królestwá nášzego dobrodziejstwom [*Regni nostri beneficia JanStat* 85] [...] Stáramy łie *SarnStat* 950, 950, 998, 999; Wyłcie w nim wzgárdźili/ Aniłcie dobrodziejstwá iego wdzięczni byli. *SiebRozmył* K3v, B2, G2v [2 r.], M2; *PowodPr* 7, 17, 18; *SkarKaz* 5b, 634b; Znáłem ia wielkie dobrodziejstwá twoie/ Ktore godności przewyłzály moje. *CzahTr* B3, B2v; Z łáłki łwey przenałwiałzey miłości niezmierney/ Wyrządzałz dobrodziejstwá/ náturze mizerney. *PaxLiz* E2, A3, E2; *SkarKazSej* 665b *marg*; [*brzydymy się lichwiarzem okrutnym*] Ktorego dobrodziejstwo ielt iáko ponętá: Bo tą vbogie ludzi połowi do łzczętá *KlonWor* 75, 64, 77.

dobrodziejstwo czego (24): przychodzimy/ ku ogládniu y wyrozumeniu dobrodziejstw y załlug męki y łmierci Kryłthułá *KrowObr* 114; Rozumie o dobrodziejstwie wolności krzełciánkiej *BibRadz* I 90d *marg*; *Mqcz* 255c, 466c; [*przywłaszczamy sobie*] dobrodziejstwo ono/ krzyżowéy zá wżyłtek świat Páná Kryłtułowéy Ofiary. *OrzQuin* N3; *HistRzym* 114v [2 r.]; A gdyż to dobrodziejstwo tego zrozumienia z łáłki á z Bołkiew dobroci Duchá łwiętego mamy *RejPos* 140, 40v; *RejPosWstaw* [143⁴]v; *CzechRozm* 38; *Phil* K2; O dobrodziejstwie odkupienia. *LatHar* 678, 383, 672, 673, 674, 675, 677, 680; *WujNT* 288, 817; *SarnStat* 698, 703.

dobrodziejstwo ku komu (2): Co wrocę Iehowie zá wżytkie iego dobrodziejstwá ku mnie? *BudBib* Ps 115/12; *PowodPr* 18.

dobrodziejstwo przeciw(ko) komu (20): *HistAlHUng* A2v; To włlyłtko nápiłano przodkyem dla żydow/ áby Bogá/ mądrołć/ władzú/ y dobroć yego/ y dobrodziejstwá przeciww łobye/ á łwoye nyedółtátki ználi *KromRozm* II, k, n3v; *LubPs* Fv *marg*; A což wżdy mam oddáć Pánu zá wżyłtki dobrodziejstwá iego przeciwwko mnie [*pro omnibus retributionibus eius super me*]? *BibRadz* Ps 115/12,

I*3v, *6v, Ps 115/7, Os 3/2; Y vkázuięc tu zaślugi y dobrodziejstwá fwe/ przeciwko tobie/ y przeciwko KroleŃtwu twemu *OrzRozm* R3v; *BielKron* 103v; *Mącz* 310d; *RejPos* 173v; *BiałKat* 98v, 305; *ModrzBaz* 55; *Calep* 136b; *CzahTr* B2v, G3v, K3v.

W przeciwstawieniach: »niecnotliwe uczynki ... dobrodziejstwo« (1): Rozwodził mu Krol fzeroką rzeczą iego niecnotliwe vczynki przeciw dobrodziejŃtwu brackiemu *BielKron* 351v.

»srogość ... dobrodziejstwo« (2): Tu dopirko zrozumieŃz/ ktora frogość zrowna s frogością iego: á ktore dobrodziejŃstwo z dobrodziejŃtwem iego. *RejPos* 39v.

»dobrodziejstwo ... złoczyńŃstwo« (1): Multo praestat beneficii quam maleficii memorem esse. Dáleko lepiej yeŃt ná dobrodziejŃstwo niŃli złoczyńŃstwo pámiętać. *Mącz* 236b.

»dobrodziejstwo ... złodziejŃstwo« (1): Káráć złoŃciwe wielkie dobrodzyeyŃtwo/ Drápáć niewinne ftoi zá złodzyeyŃtwo. *RejZwierc* 226.

»dobrodziejstwo ... złoŃć« (2): Wiedząc bych był y krew rozylał Y wŃlytko cziało rozdrapał Za dobrodziejŃtwo czom pobrał A za złoŃczy czom podziałał Nigdy bych tem niezarownał *RejKup* dd7v; *KromRozm III B*.

W charakterystycznych połączeniach: dobrodziejstwo boskie (27), boŃe (41), dziwne (15), hojne (25), niewymowne (5), niezliczone (5), nieznoŃne (6), rozliczne (38), rozmaite (14), Ńwięte (26), pańskie (46), wieczne (4), wielkie (84), wysokie (6); (po)dziękowanie za dobrodziejŃstwo (34), uczestnik dobrodziejŃstwa (8), (nie)wdzięczny dobrodziejŃstwa (29), (nie)wdzięcznoŃć dobrodziejŃstwa (15), (nie)wdzięcznoŃć za dobrodziejŃstwo (8); dzięki czynić za dobrodziejŃstwo (16), dziękować z dobrodziejŃstwa (6), (po)dziękować za dobrodziejŃstwo (55).

Przysłowie: więcey Ńie raduy z vczynionego dobrodziejŃstwa niŃ z przyjętego *BielŻyw* 51.

Zwroty: peryfr. »dobrodziejŃstwem czuć uwiązane serce« = doznawać uczucia wdzięcznoŃci (1): Zniwá fwego piérwŃzy Ńnop tobie ofiáruię/ Cny MyŃzkowŃki/ którego dobrodziejŃtwém czuię Vwiázané fwe Ńerce *KochPs* 2.

»nagradzać dobrodziejŃŃwy« = *augerentur beneficiis* *Modrz* (4): wyŃtępki fwe/ Ńowićie nágrodził dobrodziejŃŃwy/ temu KroleŃtwu uczynionymi *BiałKaz* K3; Nigdy teŃ zá nieŃpráwiedliwá rzecz będzie/ dobrodziejŃŃwem dobrodziejowi nágrádzáć [*gratiam benemerenti referre*] *ModrzBaz* 1v, 118v; *WujNT* 227.

»dobrodziejŃŃwy obdarzać, obdarzon« = *afficere beneficiis* *Modrz* [*szyk zmienny*] (5 : 1): *BibRadz* I 108a *marg*; VważajŃe tu [...] coŃ ięf/ á iákoŃ hoynie obdárzon [...] dziwnemi á hoynemi dobrodzyeyŃŃwy od Páná fwego *RejPos* 194; *RejPosWstaw* [143²]v; ták y prawdá gdy z ćiemnoŃci błędown wychodzi/ bárzo wielkimi dobrodziejŃŃwy obdarza y ozdabia rzeczy człowiecze y BoŃkie. *ModrzBaz* 2; *LatHar* 40; *WujNT* 667.

»odda(wa)ć dobrodziejŃŃstwo; oddanie dobrodziejŃŃstwa« [*szyk zmienny*] (10 : 2): Potym záwŃzdy czáfu pátrzáłá/ By gołębicy oddáłá: DobrodziejŃŃtwo w fwey przygodzie *BierEz* L, Q3v; *RejKup* aa2v; *BielKron* 73, 98v; [*dziatki*] oddáią dobrodziejŃŃŃtwá wzięte w dziećinŃŃtwiē/ rodzicom Ńwoim Ńtárym *GórnDworz* X7v; *HistRzym* 68v; *RejPosWstaw* [41⁴]v; Kto dobrodziejŃŃtwá oddawa wdzięcznoŃcią/ iákoby ofiarował mąkę [*Et retribuens gratiam ut qui offert siliginem*] *BudBib Eccli* 35/2; Antipelargesis

– Oddanie dobrodziejstwa. *Calep* 77a; *WujNT* 218; Pan [Bóg] Ciebie chce odkupić/ á ty go przedaiefz: Zápprawdę dobrodziejstwo źle Pánu oddaiefz. *KlonWor* 28.

»dobrodziejstwo okaz(ow)ać (a. pokaz(ow)ać, a. ukaz(ow)ać), (p)okazane; okaz(ow)anie dobrodziejstwa« = *afficere a. collocare a. complecti a. confere a. ponere beneficium, ornare a. prosequi beneficiis Mącz; facere gratum Calag* [szyk zmienny] (38 : 6 : 6): *RejPs* 26v, 150, 172v, 216, 222v; *RejKupSekl* a4v; *KromRozm II* ev; [Bóg] iest ftworzyciel/ zbáwiciel/ dobrodzyey/ ktory ludowi Izráelfkiemu/ y dziś wżytkim wiernym dziwne cudá y dobrodzyeyftwá miłościwie okazał/ y dziś okazać raczy. *LubPs* dd4v, *Mv marg*, *Z4v*, cc3; Abowiem ftworzenie tobie ftworzycielowi wflugiąc bierze moc ku pomście ná nieprawiedliwe/ á záfię fię vćifza ku okazańiu dobrodziejstw [remittere in beneficium] nád tymi/ ktorzy tobie vfáią. *BibRadz Sap* 16/24, *Ios* 23 arg, *Iob* 6/14, *Is* 25 arg; [Dawid rozkazał Salomonowi] ná fyny Berfelai áby był łáfkaw/ ktorych ociec vkazał mi dobrodzyeyftwo w moiey potrzebie *BielKron* 74v; Confero beneficium, Czinię komu dobrze okázuyę dobrodziejstwo. *Mącz* 122c; Adiungere sibi aliquem beneficio, Przes okazańie dobrodziejstwá powinnym łobie kogo vczynić. *Mącz* 177d; Sacrificium Eucharisticum. Ofiara to yest dźiękowanie zá okazańe dobrodziejstwo. *Mącz* 363c, 20b, 62b, 114c, 196d, 269b [2 r.] (14); *RejAp* 30; *RejPos* 142v, 215; *BialKat* 46, 198v, 223v; *KuczbKat* 265; Nie máią litości nád wdowá/ áni okázuią dobrodziejstwá fierotce. *BudBib Bar* 5/37, *2.Esdr* 13/14, *Eccli* 35/2; *Calag* 574b; *SkarŻyw* A2v, 429; *NiemObr* 77; *ArtKanc* M16v; *ZawJest* 47; *LatHar* 322, 478, 630; *WujNT* 307.

»dobrodziejstwo opatrzeć, opatrować [szyk zmienny]« (12): *LubPs* ff2v marg; Potym rzekł Krol: Iestli iefzcie kto z domu Saulowego/ ábych go opátrzył iákiem zacnem dobrodziejstwem [faciam cum eo misericordiam Dei]? *BibRadz 2.Reg* 9/3; *BielKron* 448v; ále ten Pan niewidomym kroleftwem/ á niewidomemi dobrodzyeyftwy opátruie wierne łwoie *RejPos* 82v, 20v, 41, 82v, 240v; *RejZwierc* 100; ábyś nas temi dobrodziejstwami miłościwie opátrzył/ ktorych łobie przyftoynie žyczymy. *LatHar* 416, 32; *SkarKaz*)(3v.

»dobrodziejstwo (po)brać« (11): Wiedząc bych był y krew rozylał Y wflýtko ciało rozdrapał Za dobrodziejstwo czom pobrał *RejKup* dd7v, z2; *BibRadz I* 336b marg; zwołał dlužnikow páná łwoiego/ ktorzy thákże iáko y on wiele dobrodzyeyftwá z łáfki iego/ á práwie ná borg/ bráli od niego. *RejPos* 193, 209v; *HistLan* F2, F3, F4v; *KochPs* 168; *NiemObr* 172; *WujNT* 466; *SkarKaz* 39b.

»dobrodziejstwem pocieszyć« (2): Kiedy Cię świeżym iákim dobrodziejstwem P. Bog poćieszy/ ták możefz świętemu Máieftatowi iego podźiękować z Auguftyнем świętym. *LatHar* 569, 635.

»dobrodziejstwo (po-, roz-)da(wa)ć, (na-, po-)dane; dobrodziejstwa dawanie; dobrodziejstwa się dają« [szyk zmienny] (9 : 15; 1; 1): *BierRaj* 19; *TarDuch* D5; W tym pienu wylicza Prorok dobrodziejstwá kołciołowi krzefcijańskiemu od pana boga dane *WróbŻolt* H2v, eev; *RejKup* r6, y8v; Iáko hoynieyże dobrodzyeyftwá boyącym fie fiebye Pan rozdávác raczy. *LubPs* cc6v marg; *GroicPorz* kv; tedy nam iákoby zaplátę dobrodziejstwá łwoie podawa *BibRadz I* 12b marg, *Mich* 6 arg; á bełpiecznie/ á bez rozmyflú/ á bez boiáźni iego łzáfuiefz tymi nádánemi dobrodzyeyftwy iego *RejPos* 192, 74v, 338; *BialKat* 198v, 223v; gdy obaczmy co nam ziemiá ná káždy rok zá dobrodziejstwá dawa/ tedy ifcie łtoi zá náłze. *RejZwierc* 95; *RejPosWstaw* [21³]v, [143²]v; *SkarJedn* 270; Tám fie flawi wniefy Pan Bog wrozmáitych dobrodziejstw ludziom nabożnym dáwániu *SkarŻyw* 488, 227;

ArtKanc T5; *ZawJeft* 19; *LatHar* 26; *WujNT* 208; Abowiem dobrodziejstwo ktore włafnie komu ieft oddane: może iuż przy nim zostać *CiekPotr* 84.

»(po)zna(wa)ć dobrodziejstwo« [szyk zmienny] (24): Tym pierwey dobrze vdziąlam/ Po ktorych dobrodziejstwo znam *BierEz* M; Bowiem łtarzi ludzie zwłafzcza pogani nic inłzego Bogiem być rozumieli iedno dobrodziejstwo ludziem czynić, á dla tego tak wiele Bogow mieli yle od kogo dobrodziejstwa poznawali. *GlabGad* M; Wtym pfalmie prorok vczy iákíe dobrodziejstwá ci znać będą ktorzý łtrzegá przykazánia páńfkiego *RejPs* 54, 46v, 96, 98v, 124v, 141v, 156v; A łnadz mie ci więcey opułfczaiá Ktorzy ze mnie dobrodziejstwo zn(áia) *RejRozpr* K2; Bo czo ieft łprofnieyłzego nad nie wdzięczne łerce gdy znaiąc dobrodziejstwo baczyć tego niechce *RejJóz* L2; *BielKron* 72v, 230, 234, 237, 311v, 369v; *RejPos* 215; *HistLan* B4, F4; *Strum* R2; *ModrzBaz* 53; *SkarŻyw* 166; *CzahTr* B2v.

»dobrodziejstwo (u-, po-)czynić, działać, uczynione; czynienie dobrodziejstwa« = *infirmare benefactum Vulg* [szyk zmienny] (47 : 2 : 9; 1); *BierEz* F2v, M4v; *BielŻyw* 51, 105; *GlabGad* M; Y iákoż ia mam iemu zá to dofyć vczynić co on dobrodziejstwá vczynił nádemną *RejPs* 171v, 113v, 223, 224v, 226, 226v; *MurzHist* F2; *LubPs* X6v; *KrowObr* 191v; Iákíe dobrodziejstwá czynił Bog ludu łwemu w Egiptcie *Leop Sap* 18 arg, *Deut* 2 arg; *BielKron* 29, 126, 184v, 325, 353, 369v; *GrzegRóżn* H4v; *HistRzym* 29, 114v, 117v; *RejPos* 13v, 39, 170v, 173v, 179v, 226v; *BialKat* 113v, 181; Abowiem złemu dobrodziejstwo vczynić/ iákoby ná złá łzkápę pozłocifną vzde włóżyć *RejZwierc* 97v, 95, 95v, 97v, 98, 99v, 101, 153v; *RejPosWstaw* [41⁴]v; włofz náwagę winy y wyłstepki iego/ z dobredziejstwý/ ktore Coronie tey poczynił *BialKaz* K3, K3 marg, K4, K4v, Lv, M2; dał mu Pan Bog moc ná czynienie ludziom niebiefkich dobrodziejstw w cudach *SkarŻyw* 298, 70, 231, 412, 441, 504; *WujNT* 310, *Act* 4/9; *SkarKaz* 579b; *SkarKazSej* 665a.

»dobrodziejstwem ukrzepić« (1): iż myslono y vwazano, iesli znienawisci przyiaźn przerobic, a Dobrodziejstwem iá Vkrzepic, czy nadwątłoną y poresowaną zwm łkleic *ActReg* 129.

»uży(wa)ć (a. zażywać), używanie, pożywający dobrodziejstwa« = *vivens beneficium Vulg; beneficiarius Calep* [szyk zmienny] (36 : 2 : 1): Wyłławia prorok iákíego dobrodziejstwá páńfkiego wzywa [*lege: używa*] ten ktory ieft przelożony ná łwiećie od niego *RejPs* 29v; przywiedz nas miłofciwie na ony łwobody gdzie bychmy z rozlicznemi roskoffami iuż vzywali wiecznego dobrodziejstwa twego. *RejPs* 204v, 34, 48v, 62v, 63v; *RejWiz* 190v; *BibRadz* 4.Esdr 9/10; *BielKron* 51 v; A tu iuż rozumiey omyłność przyiacielá kupnego/ iż poki vzywa dobrodziejstwá twoiego á roskofzy łwoich przy tobie/ pothy małz przyiacielá z niego *RejAp* 152v, 153; *RejPos* 82v [2 r.], 83, 194, 211, 306 (10); *RejZwierc* 32v, 95v, 132v, 139, [193]v, 271; *WujJudConf* 251v; *RejPosRozpr* c4; *BudBib* 4.Esdr 9/10; *BudNT* przedm a2v; *CzechEp* 87; wierni będąc w Chrıtułá włzczepieni/ dobrodziejstwá iego vzywaiá. *NiemObr* 69; *ReszList* 147; Beneficiarius — Dobrodzeifstwa poziwaiący. *Calep* 136a; *LatHar* 23; *WujNT* 108; *SkarKaz* 418b; Słufzna też y to rzecz ieft/ áby część tego dobrodziejstwá/ ktorego od mátki łwey Rzeczypołp: hoynie záżywaiá/ oney vdzieláli *VotSzl* Dv.

»dobrodziejstwo wziąć, wzięte« = *accipere beneficium Mącz, Calag, PolAnt* [szyk zmienny] (22 : 8): dułłá moiá/ będzie [...] wyznawála wzięte dobrodziejstwá od ćiebie páná á bogá łwego. *RejPs* 43, 180; *KromRozm* III K5; Abowiem to przez co byli karáni nieprzyiaciele ich/ przez toż też ći

dobrodzieyftwá wzięli gdy w niedoftátku byli. *BibRadz Sap* 11/6, I 151b *marg*, 4. *Esdr* 9 *arg*, *Sap* 3/5, II 37a *marg*; *BielKron* 459; Accipere beneficium, Wziąć dobrodzieyftwo. *Mącz* 116c; á vžalił fie szedziwości oycowfkiey/ wšpomniawšy ná dobrodzieyftwo ktore wziął od niego *GórnDworz* O7, K6v; *RejPos* 36v, 39, 39v, 74v, 143v, 144v; *HistLan* B, B3, F3v; *KuczbKat* 75, 301; *RejZwierc* 37, 95; Y máluczko będąc škáráni wezmą wielkie dobrodzieyftwá *BudBib Sap* 3/5, *Calag* 575b; Nie pomniąc dobrodzieyftwá dopiéro wziętego/ Obrócili fwé groty [...] ná fwé dobrodzieie *KochProp* 7; *LatHar* 673; *WujNT* 645.

»zniewolić dobrodziejstwem« = *obligare sibi aliquem beneficio Mącz* [szyk zmienny] (3): Ten rzekł/ ia dobrodzieyftwem/ przyrodzenia fwego/ Ani štanu zniewolić/ nie chcę krolewfkiego. *RejZwierc* 3; *Mącz* 193c; [nieprzyjaciół zwyciężać mamy] áffekty złe przeciw nam w nich vmarżaiąc/ y ferce rošpalone dobrodzieyftwy zniewalaiąc. *CzechRozm* 24lv.

Wyrażenia: »cielesne dobrodziejstwo« = *carnis benefactum JanStat* [szyk 3 : 2] (5): Nápominanie ku dziękowaniu zá ty cielesne á docześne dobrodzieyftwá Páńłkie *LubPs* ff2v *marg*, ff2; *Leop Ps* 146 *arg*; *RejPos* 179; iáko ludziom dáiemy cíelesné dobrodzieyftwá/ též ábyłmy rozważáli/ iákobyłmy im y niebiełkie pokarmy dawáli *SarnStat* 986.

»dobrodziejstwo doczesne« [szyk 2 : 2] (4): *LubPs* ff2v *marg*; *RejPos* 87; Ale ty ich docześne dobrodzieyftwá rychło fie im záfię w šmutek á w wieczny vpadek obrocą. *RejZwierc* 174; niewiáłty z máiętności fwych/ żywność y odzienie dawály fwym náuczycielom/ y chodziły zá nimi: nágradzaiąc dóbrodzieyftwy docześnymi duchowne dobrodziejstwá ktore od nich brály. *WujNT* 227.

»dobrodziejstwo duchowne« [szyk 4 : 4] (8): Z iáką chwałą mamy wyznáwác duchowne dobrodzieyftwá Páńłkye *LubPs* ff 2v *marg*, ff2; Prorok dlugiemy flowy przypomina dobrodzieyftwá Bože ták duchowne iáko cíelesne *Leop Ps* 146 *arg*; *BibRadz* II 143c *marg*; *LatHar* 76; Szczęśliwi ktorzy czynią vczynki miłošierne ludziom šwięтым: przez ktore biorą wzaiem duchowne dobrodzieyftwá *WujNT* 466 *marg*, 227, 693.

praw. »dobrodziejstwo dylacyjej« = *możliwość zwłoki; beneficium dilationis JanStat* (1): raz dobrodzieyftwá dyláciiey do przyšłých roków vžyc ma *SarnStat* 698.

»łaska dobrodziejstwa« (1): a iřz zadny bez łáłki dobrodzieyftwa twego ku tey godnošci przydz niemoze racz nad nami rošferzyc tak šwięte miłošierdzie šwoie *RejPs* 217.

praw. »dobrodziejstwo sprawowania [= usprawiedliwienia się]« = *purgationis beneficium JanStat* (1): Ale tákowému tylko ma byđz pomocné tákowe dobrodzieyftwo šprawowania/ któryby raz álbo dwa/ á nawięcey trzykroć o zły vczynek złodzieyftwá/ álbo łupu był obwinión *SarnStat* 703.

praw. »dobrodziejstwo ustawy« (2): przywiedliłmy tegoto flepo^{go} ku krolowi/ ktory žáda dobrodzieyftwá vřtáwy iego. *HistRzym* 114v, 114v.

»zwierzchowne dobrodziejstwo« [szyk 1 : 2] (2): wyławiánie y dziękowanie/ zá wřzytki zwierzchowne dobrodzieyftwá Páńłkie *LubPs* X5, P2v.

Szeregi: »dobrodziejstwo a (i) błogosłáwieństwo« [szyk 3 : 2] (5): [Mojżesz] cíelesne á widome dobrodzieyftwá á błogosłáwieństwá zań [za zakon] obiecował ludowi onemu. *RejPos* 179, 47, 65v, 179v; A ielli go [pana swego] obrażác nie będziełz/ á czegož fie inego małz nádziewác/ iedno wielkieu łáłki á dobrodzieyftwá á błogosłáwieństwá iego *RejZwierc* 173v.

»dar, (a, i) dobrodziejstwo« [szyk 12 : 3] (15): *KrowObr* 53v; O iákież to dáry/ o iákież to dobrodzieyftwá tám łá przez tego Páná nam zyednane *RejPos* 136v, 24v, 136v, 142 [2 r.], 215v; Bo ieden z boiáźni/ drugi s powinności/ drugi też złomiony dobrodzieyftwy ábo dáry/ zázwždy lie vnośić musí. *RejZwierc* 191v; wyznawamy/ że Kryftulá Páná mamy z námi/ áby on dáry y dobrodzieyftwá fwoie w tey łpołeczności świętey twoiey dawał. *WujJudConf* 251v; *RejPosWstaw* [21²]v; CZego chcefz od nas pánie/ zá twé hoyné dáry? CZego zá dobrodzieyftwá/ którym niémálfz miáry? *KochPieś* 71 [idem] *ArtKanc* P13v; *LatHar* 71; *WujNT przedm* 28, s. 425.

»gniew i dobrodziejstwo« (1): Ínádnie y gniewem y dobrodzieyftwem możeż káżdego vkroćić. *RejPs* 128.

»groza abo dobrodziejstwo« (1): bo nie tylko grozá ábo dobrodzieyftwó iákie nas czáfem od niego odciągnie/ ále ládá wymyflék a ládá wynalazek fwiátá te^{go} *RejPos* 40.

»hojność a (albo) dobrodziejstwo« [szyk 2 : 1] (3): Więc iedny dobrodzieyftwy/ á drugie hoynoćiá [sprawował arcybiskup Gamrat] *RejZwierc* 59; Bo iefli z hoynoći áłbo z dobrodzieyftwá/ thego lie iuż włyftkim doftáć nie może. Ale łpráwiedliwość fwięta thá lie leye iáko iálna wodá *RejZwierc* 44, 45.

»łaska, (a, i, albo) dobrodziejstwo« [szyk 23 : 6] (29): Bo iako we wńzech innych potrzebách łáskę wielką á dobrodzieyftwo wyfokie W. W. poznawałem y dotichmiáft poznawam, tako záfie chciałem [...] od flugować *FalZioł* +2v; *RejPs* 118, 124v; *HistAlHUNG* A2v; *MurzNT* 103v; *KromRozm II* n3v; *KromRozm III* K3; In beneficii et gratiae locum ponere aliquid, Zá wielką łáskę y dobrodzieyftwo przymowáć *Mącz* 116c, 116c, 269c; *RejAp* 29v; A gdy lie záfie vználi á vpokorzyli iemu/ tedj záfie wielkie łáłki á dobrodzieyftwá nád nimi ftroił á okázowáć raczył. *RejPos* 56, 40v, 103, 146v, 159, 215v, 321, 339; *RejZwierc* 173v; *WujJudConf* 100; *RejPosWstaw* [21²]v; *KarnNap* B2; *SkarŻyw* 208, 580; *Calep* 187a; rozwaźiáć łobie/ chęći/ vczynności/ łáłki y dobrodzieyftwá wielce wáźne/ á mnie [...] vczynione [...] wpádło mi podczas ná myśł/ zem prágnął *GrabowSet* A2, A2v; Godzi lie káždému dobrému ná wziętę łáłki y dobrodzieyftwá pámiętáć *JanNKar* B2.

»dobrodziejstwo a (i, ani) miłosierdzie« [szyk 9 : 4] (13): *RejPs* 225; A zátym goręcey páná Bogá/ miłofyerdzye y dobrodzieyftwá yego rozczytájąc/ miłowáli *KromRozm II* kv; *KrowObr* 117; *RejAp* 19v, 156; iż on zázwždy chce/ oprocz wńzech godności twych/ opátrzyć á náfyćić cie dziwnych dobrodzieyftw y hoynego miłofierdzia fwego *RejPos* 184v, 172v, 182, 202v, 252, 315v; *ReszHoz* 136; on blizny ran fwoich w ktorych zá nas vmárl vkázuie/ y miłosierdzie wńzelákie y dobrodzieyftwá iedna. *SkarKaz* 245b.

»miłość (nadzieja), (i) dobrodziejstwo« [szyk zmienny] (3): Dobrodzieyftwo/ nádzieiá/ miłość/ náuká/ powolność/ pochlébftwo/ wńzytko to nam miłość v ludzi iedna. *KochCn* B4v; Oycu téż zá iego miłość y dobrodzieyftwo okázuiąc lie niewdźięcznymi/ y przypędziá go częftokroć ku niedoftátkowi *SarnStat* 588 [idem] [630].

»dobrodziejstwo i (a, albo) obietnica« [szyk 11 : 5] (16): ludzie fwowolni á zli więcey bywáiá ftráchem vkaráni niźli obietnicámi áłbo dobrodzieyftwy iákiemi vbłágáni. *RejAp* 174v, 27v, 70v, 141; ábychmy cie poznawłzy Páná á Bogá fwoiego/ ty fwięte obietnice twoie/ á ty fwięte dobrodzieyftwá twoie/ ofięgnáć mogli *RejPos* 294v, 30v, 61, 145, 146v, 175 (10); *RejZwierc* 179v; y tám naprzod vczynił flub Pánu Bogu ná wdźięczność zá ono dobrodzieyftwo y obietnicę *SkarŻyw* 347.

»pociecha a (i) dobrodziejstwo« (2): A zwłazczá gdy sie przyśluchasz co zá pociechy á co zá dobrodzyeyftwá idá zá tobą/ gdy sie vdałz zá tym Pánem swoim *RejPos* 236, 15.

»pożytek i dobrodziejstwo« (2): ábychmy ciebie poznawłzy Páná á dobrodzieyá swego/ y rozeznavłzy pożytki y dobrodzyeyftwá/ [...] nigdy nie przestáli zá tobą wołác *RejPos* 69, 69.

»skarb a (i) dobrodziejstwo« [szyk 3 : 2] (5): *RejWiz* A3v; Iż iefli będziecie słuchác słowá á vpominánia moiego/ skárbow y dobrodzyeyftwá z ziemie vzywác będziecie. *RejAp* 59; A thy dobrodzyeyftwá/ á thy skárby poruczone tobie od Páná swego/ więcey ie száfuielz á obráczalz ná spráwy á ná márnosci iego/ niżli ku czci á ku chwale temu Pánu swemu. *RejPos* 192, 192, 326.

»dobrodziejstwo a sprawiedliwość« (1): To pienie wyśławia dobrodziejstwo á sprawiedliwość páńfká/ z ktorey dobrzy vzywáiá wielkich rokołsy á zli pomfty *RejPs* 53.

»(ani) strach (ani, i) dobrodziejstwo« [szyk 12 : 1] (13): A vznawłzy ten strách y to dobrodziejstwo/ vznawłzy też żeś sie obładził [...] náwroc sie zálię *RejAp* 19v, 2, 194; o mizerny robaku/ iákież tho ielst ferce twoie/ iż cie áni strách/ áni takie dobrodzyeyftwo/ nie może rułzyc Páná twego°. *RejPos* 346, 40 [2 r.], 40v, 119v, 123v; Niechże cie áni strách/ áni dobrodziejstwo żadne/ áni powinność żadna s twej počiwey powinności nie vwodzi. *RejZwierc* 148v, 85, 105v, 134v. [Ponadto w innych połączeniach strukturalnych 5 r.]

»uczynność a (i) dobrodziejstwo« (4): *RejZwierc* 100v; Niewiem dla czego byście/ nań nárzekác/ [...] zá takie vczynności/ y dobrodzyeyftwá/ tey Coronie vczynione mieli *BiałKaz* L2; *LatHar* 630; Niemálz więtzey vczynności á dobrodzyeyftwá/ iáko zbrzydliwego Pogánftwá y Bálwochwálftwá/ Krześciánftwo [...] vczynić. *PowodPr* 19.

»dobrodziejstwo a (albo, i) upominek« [szyk 4 : 4] (8): á potym ie [Józef Jakuba i braci] wielkimi vpominki á wielkimi dobrodzyeyftwy opátrzył. *RejPos* 20v, 145, 354v; Bo byś nacnotliwzym był/ nie może to być áby cie nie vniołły álbo dobrodzyeyftwá iákie/ álbo vpominki iákie *RejZwierc* 38v; Bo śmáczneć fá dáry/ vpominki/ y ine dobrodzyeyftwá/ ále záwždy má być śmácznieyfa cnotá á boiaźń Boża. *RejZwierc* 147, 99v, 168v; *SkarKazSej* 665b.

»(wiel)możność i (a) dobrodziejstwo« [szyk 9 : 1] (10): Tu byli obaczyli możność y dobrodziejstwo twoie ále niedługo wtem zetrwáli *RejPs* 157, 202v [2 r.], 220; á práwie depcą á lzá y moc y błogóśławieńftwo y wielmożność y dobrodziejstwo iego. *RejAp* 145; *RejPos* 204, 212v, 223v, 278v; *LatHar* 507.

»zasługa a. przysługa, (i) dobrodziejstwo« [szyk 6 : 2] (8): [rzeczy dobre i święte] rozślawyáya chwałę Bożą/ y załugi y dobrodzyeyftwá páná Kryśtułowe *KromRozm I* [P2], P [2 r.]; *KrowObr* 114; Meritum, zasługá/ záchowanie złe álbo dobre. Przisługá/ Dobrodziejstwo. *Mqcz* 218a; *RejAp* 28; *Calep* 655a; Nie tylko przez poczytánie sftawamy się vczełtnikámi załug y dobrodzyeyftw Páná Chriśtułowych ále się ich godni sftawamy z káfki iego. *WujNT* 696.

Wyrażenia przyimkowe: »dla dobrodziejstwa« (7): *TarDuch* D5; *KromRozm III* B; Abowiem o wślyftkich rzeczách niewierząc dla dobrodzyeyftw/ tedy gdy napierwey było wytrácenie pierworodnych/ flubili sie ludem Bożym być. *Leop Sap* 18/13; *BibRadz Ps* 134 arg; *BielKron* 177; *Mqcz* 116c; *Paprup* Dv.

»prze(z) dobrodziejstwo« (8): *TarDuch* D4, D5; obyczay był że mu [*Konnidesowi*] ofiarowano bóráná/ a to prze yego dobrodzyeyftwo że był nauczycyem Thezeufowym. *GliczKsiąż* N7; *RejPos* 39, 146; *CzechRozm* 88v; Doday mi ratunku y pomocy/ przez święte dobrodziejftwá twoie *LatHar* 586, 586.

»z dobrodziejstwa« (19): Wífytko przełożone dobro osiągnął zdobrodzieyftwá twego *RejPs* 30, 132; *RejKup* Z, ee4; Ktoryś zemną łpołu v łpołu yednego/ Iadł wdzyęczne pokármy z dobrodzyeyftwá mego *LubPs* O; *RejWiz* 179; to kroleftwo ieft dáne z dobrodzyeyftwá Papielkiego *BielKron* 194v, 212v; *Mącz* 78b; *RejPos* 65v, 206, 211v, 215; *KuczbKat* 20; Abowiem pátrz moy miły brácie iáko łłońce z dobrodziejftwá Páńłkiego rowno ták złym iáko y dobrym świátłóści łwey vżycza *RejZwierc* 132; *RejPosWstaw* [21³]; *BiałKaz* G3v; *ArtKanc* T9; *GosłCast* 67.

»za dobrodziejstwem« (6): Za takimi tedy nie załżonymi dobrodzyeyftwy, ia prołżę V M. pana mego Miłóciwego za wdzyęczne przyięcie tych to ksiązek *BielŻyw nlb* 4; A wólákołż y tu tegom iłt zádobrodzieyftwem páná mego iż náwłłem będą potłumieni łprzećiwnicy moi *RejPs* 39, 50v, 135v; *Leop Esth* 16/13, 16.

Synonimy: błogóslawieństwo, dar, dobro, dobroć, łaska, miłosierdzie, przysługa, uczynność.

LW